

***Vejledning til udarbejdelse
af lokal lønstatistik.***

februar 2001

Vejledning til udarbejdelse af lokal lønstatistik
Det fælleskommunale Løndatakontor

1. udgave, 1. oplag 1998

© Det fælleskommunale Løndatakontor, 1998

Grafisk tilrettelægning: Kommuneinformation,
Grafisk Service

Tryk:

Omslag: Frederiksholm Offset, Valby

Indmad: Kommuneinformation

ISBN 877848-369-7

Ekspedition:

Kommuneinformation

Kommunernes Landsforenings forlag

Sommerstedsgade 5

1718 København V.

Tlf.: 33 11 38 00

Fax: 33 86 05 10

Bestillingsnr.: 6063

Styringsgruppe: Kontorchef
Kjeld Fisker, formand
Københavns kommune

Direktør
Hans Simmelkjær
Københavns kommune

Kontorchef
Jens Bjørn Christiansen
næstformand
Kommunernes Landsforening

Kontorchef
Per Korshøj
Amtsrådsforeningen

Afdelingschef
Peter Bramsnæs
Kommunernes Landsforening

Kontorchef
Anna Sønder
Frederiksberg kommune

Administrationschef
Elo Thomsen
Frederiksberg kommune

Konsulent
Bjørn Rosengreen
Indenrigsministeriet

Chefkonsulent
Henrik Nielsen
Finansministeriet

Afdelingschef
Søren Hostrup-Pedersen
Danmarks Statistik

Ledelse: Løndatachef
Steen Jakobsen

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne bog eller dele heraf er uden Det fælleskommunale Løndatakontors skriftlige samtykke ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret. Undtaget herfra er korte uddrag til brug i anmeldelser.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	side 1
Ens principper og begreber	side 1
Statistikproduktion	side 2
1. Etablering af datagrundlag	side 3
1.1. Offentlige myndigheders registre	side 4
1.2. Datafangst	side 4
1.3. Afgrænsning	side 5
1.4. Recordstruktur	side 5
2. Statistisk bearbejdning	side 6
2.1. Ensartet klassifikation	side 6
2.2. Opdeling på overenskomster/aftaler	side 7
2.3. Ressourceopgørelse	side 8
2.3.1. Overenskomststatistikken	side 9
2.3.1.1. Månedslønnede	side 9
2.3.1.2. Timelønnede	side 9
2.3.2. Kvartalsstatistikken	side 10
2.3.2.1 Månedslønnede	side 10
2.3.2.2. Timelønnede	side 11
2.3.3. Statistikperiode	side 13
2.4. Lønbegreber	side 13
3. Statistisk beskrivelse	side 15
3.1. Opgørelse af lønsummer og gennemsnitsløn	side 15
3.2. Lønudvikling	side 16
3.2.1. Metoder til opgørelse af lønudviklingen	side 17
3.2.1.1. Beregninger med løbende vægte	side 17
3.2.1.2. Beregninger med faste vægte	side 17
3.2.1.3. Beregning baseret på personer ansat begge måleperioder	side 18
3.2.2. Lønspredning	side 19
3.3. Medier	side 21
3.4. FLD's lønstatistikmodul	side 22
3.4.1 Rapporteksempler	Side 24

Forord.

Paragraf 4 i "Aftale mellem KTO og de kommunale arbejdsgiverparter om ny løndannelse" fastslår blandt andet, at (amts)kommunerne "Til brug for de lokale forhandlinger for grupper, der overgår til ny løndannelse", skal fremlægge " det nødvendige lønstatistiske materiale for de enkelte grupper".

Lønstatistikken skal, for at opfylde minimumskravene, for den enkelte stillingsgruppe (som dog skal udgøre mindst 10 fuldtidsstillinger) indeholde en opgørelse af "lønniveau og procentstigning for gennemsnitsløn i alt, herunder også gennemsnitsløntrin, gennemsnitstillæg og gennemsnitspension". Det bestemmes endvidere, at "Stillingsgrupper, der har forskellig grundløn, fx. basisgruppe og ledergruppe, angives særskilt."

Hertil kommer, at der skal kunne foretages selvstændige opgørelser for tjenestemand- og reglementsansatte.

Det nævnte lønstatistiske materiale, omtales i andre sammenhænge med henvisning til paragraf 8 i "Aftale mellem KTO og de kommunale arbejdsgiverparter om rammer for de specielle overenskomst/aftaleforhandlinger pr. 1. april 1997 om anvendelse af nye lønformer" eller som "den obligatoriske lønstatistik".

Det fælleskommunale Løndatakontor, FLD, som i en årrække blandt andet har udarbejdet personale- og lønstatistisk grundmateriale for centrale forhandlinger, såvel generelle som specielle, skal ifølge den ovennævnte aftale forestå opgørelsen af lønudviklingen på landsplan for de personalegrupper, der er overgået til ny løn.

Aftalen fastlægger imidlertid *ikke, hvem* der skal udarbejde statistikmaterialet til lokale forhandlinger. Det er således op til det enkelte amt eller den enkelte kommune at bestemme, hvorvidt man selv vil forestå udarbejdelsen af statistikken eller lade andre gøre det.

Ligeledes er der i aftalen ingen detaljeret beskrivelse af, hvorledes statistikken konkret skal udarbejdes og udformes, men, som det ses af ovenstående, omfatter den begreber som

- 1) årsværk (fuldtidsstillinger)
- 2) løn
- 3) gennemsnitsløn
- 4) gennemsnitsløntrin
- 5) gennemsnitstillæg; herunder funktions-, kvalifikations-, resultatløn
- 6) lønudvikling

Ens principper og begreber.

Uanset hvem (amts)kommunen vælger til at udføre arbejdet, kan det under alle omstændigheder være praktisk og ikke mindst ønskeligt for forhandlingspartnerne, at *de enkelte lokale statistikker udarbejdes efter ens principper og begreber.*

Blandt andet fordi der naturligvis vil blive foretaget sammenligninger både mellem den opgjorte udviklingsprocent for (amts)kommunen, og den procent FLD opgør for hele landet og mellem de enkelte (amts)kommuner landet over.

Ved at anvende ensartede principper og begreber gives der mulighed for udarbejdelse af lokale lønstatistikker, som kan sammenlignes på en måde, som er uafhængig af opgørelsesmetoden.

Denne vejledning er en beskrivelse af en konkret metode til produktion af lønstatistik. Den udsendes til alle (amts)kommuner, og kan således udgøre et *fælles grundlag* for udarbejdelse af lokal lønstatistik.

Vejledningen er baseret på de principper, der ligger til grund for udarbejdelsen af den årlige overenskomststatistik og de kvartalsvise lønstatistikker, som udarbejdes af FLD i forbindelse med de generelle forhandlinger og specialforhandlingerne.

Principperne danner ligeledes grundlaget for det statistikmodul til lokalt brug, som i forbindelse med den ny løn udbydes af FLD.

Principperne har været anvendt i en årrække ved produktion af forhandlingsstatistikker af forskellig art. De er herved gennemprøvede og i øvrigt accepteret af både arbejdstager- og arbejdsgiverparterne som velegnede til formålet.

Der er som sagt tale om en vejledning, hvorfor der naturligvis ikke kan blive foretaget en minutøs fremstilling, men alene en gennemgang, som forsøger at inddrage de væsentligste forhold ved udarbejdelse af en lønstatistik.

Vejledningen omfatter *andet og mere* end blot aftalens minimumskrav; men de grundlæggende principper og begreber er de samme.

I teksten er eksempler eller en mere uddybende omtale af et enkelt emne anført med indryk, formindsket og kursiv tekst. Da den ny løndannelse endnu er i opstartsfasen, har det ikke været muligt at inddrage eksempler eller opgørelse for denne lønform i vejledningen.

Statistikproduktion.

Data, som anvendes til lønanvisning, er ofte ikke umiddelbart anvendelige til produktion af statistik.

Samtlige (amts)kommuner har allerede adgang til data om det ansatte personales ansættelses- og lønforhold baseret på lønkørsler, personalemoduler etc.

Der er imidlertid afgørende forskel på den form, disse data foreligger i, og deres egnethed som grundlag for en løn- og personalestatistik produktion.

Løn- og personaleregistre indeholder oplysninger om CPR-numre, navne, stillinger, løntrin, lønperiode m.v., dvs. at de udgør - eller kan bringes til at udgøre - en database, som er *en liste af data*, hvor der kan hentes informationer om den enkelte persons løn- og an-

sættelsesforhold. Såfremt data skal indgå i en egentlig statistikproduktion, vil det være nødvendigt med en forberedende bearbejdning i større eller mindre omfang.

Man kan opdele statistikproduktion i tre hovedfaser;

- 1) *etablering (og vedligeholdelse) af datagrundlag*, dvs. udvælgelse, datafangst, indsamling, fejlsøgning, afgrænsning og registrering af data
- 2) *bearbejdning*, omfattende kvalitativ afgrænsning og kvantificering af data samt opstilling af ressource- og lønbegreber samt
- 3) *statistisk beskrivelse*, såsom opgørelse af lønsummer, gennemsnitsløn, lønudvikling og lønspredning. Desuden valg af medier den færdige statistik skal foreligge på, f.eks. tabelhæfter eller edb-databaser.

Der er grundlæggende forskel på de tre faser med hensyn til arbejdets art og indhold.

Desuden forudsætter 2), at 1) er etableret, og 3) forudsætter, at såvel 1) som 2) er gennemført.

1. Etablering af datagrundlag.

Da de efterfølgende betragtninger, som omtalt, er baseret på principperne bag FLD's årlige overenskomststatistik og kvartalsvise lønstatistik, skal disse to tællinger først præsenteres i summarisk form.

FLD udarbejder hvert år en overenskomststatistik for hele den (amts)kommunale sektor ved indsamling og statistisk bearbejdning af en stor mængde data, indsamlet fra en række lønanvisningssystemer.

Statistikken udgør frem for alt grundlaget for opgørelser af personale- og lønforhold i den (amts)kommunale sektor; men anvendes desuden i forbindelse med opgørelser over løn- og personale*udvikling* samt for konsekvensberegninger i forbindelse med overenskomstforhandlinger.

Siden 1995 er der herudover iværksat udarbejdelse af en kvartalsstatistik baseret på data for den midterste måned i hvert kvartal.

Overenskomststatistikken og kvartalsstatistikken adskiller sig med hensyn til

- *statistikperiode*, henholdsvis et år og en måned
- *detaljeringsgrad*, kvartalsstatistikken er mere summarisk
- *aktualitet*, kvartalsstatistikken er det mest aktuelle grundlag, idet der løbende indsamles data og fremstilles statistik, hvorimod overenskomststatistikens data først foreligger efter årets afslutning.

- *produktionstid*, som for overenskomststatistikken er ca. seks måneder og to måneder for kvartalsstatistikken.
- *opgørelse af løn*, idet denne i overenskomststatistikken beregnes i ét niveau for hele året (på grundlag af satserne ultimo året), hvorimod den i kvartalsstatistikken bliver opgjort i det for måneden gældende niveau.

1.1. Offentlige myndigheders registre.

I det omfang (amts)kommunen opretter et edb-register, som føres for den offentlige forvaltning, og som indeholder personoplysninger, er det underlagt "lov om offentlige myndigheders registre".

Det Fælleskommunale Lønstatistiksystem er underlagt "lov om offentlige myndigheders registre", hvorfor der er udarbejdet registerforskrifter og opnået godkendelse hos finansministeriet.

Registerforskrifterne indeholder blandt andet oplysninger om registerets navn, formål, indhold, anvendelse samt bestemmelser i forbindelse med sletning af registret og angivelse af registeransvarlighed og sikkerhedsforanstaltninger.

1.2. Datafangst.

Muligheden for og metoden til indsamling af data er naturligvis bestemt af, hvor de er, adgangen til dem samt af hvorvidt de kan identificeres i lønsystemet.

Indsamlingen kan enten funderes på udtræk fra et edb-baseret lønansvisningssystem, eller den kan foregå ved hjælp af spørgeskemaer, herunder elektroniske spørgeskemaer.

I alle tilfælde skal der forud for datafangsten aftales/foretages en udvælgelse af hvilke data, der ønskes medtaget samt en beskrivelse af kravene til de enkelte datas kvalitative og kvantitative indhold.

FLD's statistiske materiale bygger på udtræk af data fra de kommunale edb-lønssystemer hos Kommunedata, Silkeborg DataCentral, Århus Edb Central, Københavns Kommunes IT-Central, Kommunedata Frederiksberg, CSC Danmark (tidl. Datacentralen) og KomDan.

Desuden foretages i forbindelse med overenskomststatistikken en manuel indsamling af oplysninger (ca. tre procent) via spørgeskemaer, som sendes til (amts)kommunerne. Denne indsamlingsform anvendes i forbindelse med forskellige typer af institutioner, blandt andre selvejende dag- og døgninstitutioner med (amts-)kommunal driftsoverenskomst, som ikke anvender de nævnte edb-lønssystemer.

Det overvejes i øvrigt, hvorvidt det er muligt, at inddrage andre edb-lønssystemer i forbindelse med datafangst.

Der fortages ikke i øjeblikket manuel indsamling af data til kvartalsstatistikken. Men disse data (fra overenskomststatistikken) vil kunne indarbejdes heri.

1.3. Afgrænsning.

Før produktion af statistik foretages en afgrænsning af datamaterialet, som sikrer, at der kun medtages data, som omfatter de personalegrupper, hvis løn indgår i forhandlingerne og de løndele, som skal indgå i lønsumsopgørelsen.

I Løndatakontorets overenskomststatistikker medtages kun personer, som både er

- aflønnet efter en aftale eller overenskomst indgået af de kommunale forhandlingsorganisationer og
- ansat i en (amts)kommune, i en fælleskommunal virksomhed eller institution eller i en selvejende dag-/døgninstitution, i København også selvejende plejehjem, som har driftsoverenskomst med (amts)kommunen (dvs. personale som er omfattet af Lønningsnævnets tilsyn).

Desuden sikres det, at der kun indgår personer, som har optjent løn i optællingsperioden.

Der kan f.eks. være tilfælde, hvor oplysninger om ansættelse udelukkende er baseret på, at vedkommende, f.eks. en tilkaldevikar i en børnehave, der tidligere har været registreret med løn, fortsat optræder som ansat i lønsystemet, uanset at vedkommende i realiteten ikke længere er ansat.

Samtidig afgrænses for en række tillæg og fradrag, som ikke er omfattet af lønbegrebet, f.eks. koder for godtgørelser (cykel- eller beklædningsgodtgørelse m. fl.), dvs. beløb som ikke er aflønning men snarere "udlæg".

Ved sammenligninger over tid skal afgrænsningen af datamaterialet i øvrigt være ens.

Man skal i den forbindelse være opmærksom på, hvorvidt der kan og skal afgrænses for bestemte typer af ansættelser inden for personalegrupperne, navnlig ekstraordinært ansat personale, dvs. aktiveringsordninger og lignende, for hvilke der gælder specielle forhold.

1.4. Recordstruktur.

Udtrækkene fra lønsystemerne er orienteret efter personnumre og foreligger i forbindelse med begge statistikker med records, som indeholder oplysninger om blandt andet;

- Cpr-nummer
- overenskomst-/aftaleforhold,
- A-indkomst
- ansættelsestype (f.eks. måneds- eller timelønnet)
- pensionsforhold
- ugentlig timetal.
- antal ansættelsesdage eller -timer i løbet af optællingsperioden
- løntrin
- (amts)kommune
- institutions-/afdelingskoder
- kontonummer (formål)
- særydelser og tillæg

I såvel overenskomst- som kvartalsstatistikken vil en person, som i løbet af optællingsperioden ændrer status i ansættelse- eller lønforhold, f.eks. lønklasse eller løntrin, være repræsenteret med mindst to records. Det samme gælder for personer med to samtidige ansættelser.

Ved ressource- og lønopgørelser medtælles alle records, personen danner.

Ved opgørelser, hvor der tælles "antal hoveder", medregnes kun én record, udvalgt efter bestemte kriterier, pr. person.

Opgørelser af alders- og/eller kønsfordelinger samt af personaleomsætning er eksempler på sidstnævnte.

2. Statistisk bearbejdning.

2.1. Ensartet klassifikation.

I det omfang (amts)kommunen anvender flere forskellige lønsystemer (f.eks. anvender nogle amter, som jo omfatter sygehusene, både KMD og SDC), eller hvis der bruges såvel edb- som ikke edb-baserede systemer, vil dataene skulle indsamles fra forskellige kilder.

Der vil derfor forekomme forskellige kodninger, opdelinger og detaljeringsgrader af i øvrigt kvalitative ens forhold, hvorfor det er nødvendigt at gennemføre en konvertering af dataene til et fælles kodesæt.

FLD opererer med en række konverteringsregistre, som gør det muligt at foretage en ensartet klassifikation af lønsystemernes forskellige kodninger.

Det vil sige, at koder for lønklasse, aflønningsgrundlag, lønkoder eller lignende, som henviser til samme overenskomst eller aftale, konverteres til én fælles kode.

Ligeledes konverteres en række lønklasser, f.eks. for dagplejere og pædagogiske assistenter, som i lønsystemerne er opdelt mere detaljeret end nødvendigt for FLD's statistikker, til et fælles personalekategorinummer (herom senere).

I overenskomststatistikken konverteres desuden en række forskellige koder for de samme særydelser eller tillæg med forskellige satser (afhængig af reguleringsprocenten, "pristals"regulering eller anden form for regulering) til samme kode, kaldet særydelsesnummert.

Dette gælder f.eks. lørdag-/mandagstillæg som i 1996 i lønsystemerne optræder med femten forskellige koder, forskellige tekster og (på grund af reguleringer) med tre forskellige satser i løbet af året.

Konverteringsregistret for 1996 samler alle femten koder på én kode, særydelsesnummert, og anvender satsen pr. 1. oktober 1996. I særydelsesregistret (prislister) er særydelsesnummeret således "2035", teksten er "lørdag/mandagstillæg" og satsen er : 20,38 kr.

I kvartalsstatistikken samles særydelserne i to grupper henholdsvis genebetalinger og overtid.

Efter den 1. april 1998 vil der i begge statistikker blive foretaget en særskilt opdeling af og optælling på henholdsvis funktions-, kvalifikations- og resultatløn. Ligeledes optælles overgangs-, udlignings- og "ikke færdigforhandlede" tillæg hver for sig. Tillæg, som henhører under aftalen om decentral løn, vil blive optalt under gruppen "andre tillæg".

2.2. Opdeling på overenskomster/aftaler.

For at kunne identificere de enkelte personalegrupper, herunder grupper overgået til ny løndannelse, kategoriseres de enkelte personer ud fra den overenskomst eller aftale, de er ansat under.

Samtidig med førnævnte konverteringer foretager FLD en kategorisering af de registrerede personer. Kategoriseringen foretages grundlæggende ud fra overenskomst eller aftale samt ud fra den underliggende stillingsstruktur.

Der dannes (13-cifrede) personalekategorinumre, Pkat-numre, som henviser til;

- overenskomst eller aftale, f.eks. pædagogisk personale døgninstitution, pædagogisk personale daginstitutioner, kontorphonale, lærere/overlærer, folkeskole
- stillingsgruppe indenfor overenskomsten (kontorphonale, assistenter; pædagogisk personale daginstitutioner, ledere)
- opdeling indenfor stillingsgruppen, eksempelvis i pointgrupper eller i personlige ordninger

- lønforløb/lønramme (fremover også grundlønstrin)
- en kode for forhandlingsområde samt
- et løbenummer.

Løbenummeret anvendes ved i øvrigt ens stillinger, hvor der alligevel skal foretages en adskillelse. Dette gælder f.eks. for grupperne

- 0044-01-02-2-032-01 kontorassistent over 21 år
- 0044-01-02-2-032-02 skolesekretær
- 0044-01-02-2-032-03 biblioteksmedhjælper 21 år og derover
- 0044-01-02-2-032-04 billetpersonale over 21 år.

under overenskomsten for kontor- og edb-personale.

Formålet med kategoriseringen er naturligvis at afgrænse hver enkel gruppe. Graden af detaljering, f.eks. hvorvidt ledergruppen inden for pædagogisk personale i daginstitutioner, som er overgået til ny løndannelse med grundtrin 32, kan afgrænses, afhænger selvfølgelig grundlæggende af den opdeling, der er foretaget i lønsystemet samt af den enkelte brugers anvendelse af systemet.

Men det skal eksempelvis være muligt at opsplitte den nævnte ledergruppe i de enkelte undergruppe med grundløn på henholdsvis løntrin 32, 37 og 42.

2.3. Ressourceopgørelse.

Med kategoriseringen af dataene er der etableret et register, hvori de oprindelige oplysninger er fordelt på personalegrupper. Antallet af personer/hoveder inden for den enkelte kategori kan nu optælles; men et egentligt statistisk grundlag er, som omtalt foran, først tilstede, når dataene er bragt på en form, som gør det muligt at *måle beskæftigelse og løn*. Derfor foretages en kvantificering af de indsamlede og kategoriserede data.

For hver personalegruppe omregnes og optælles den præsterede beskæftigelse som resourcer, og der indføres en ressourceenhed, et *årsværk*.

En person, som har været ansat i hele optællingsperioden med det fulde antal beskæftigelsesenheder for perioden, udgør 1 *årsværk*.

En månedslønnet person, som har været heltidsansat i en stilling i enogtredive dage i løbet af august måned, vil i kvartalsstatistikken udgøre præcis 1 årsværk. I overenskomststatistikken vil dette gælde for en heltidsansat med 365 ansættelsesdag i løbet af året.

En *heltidsansat* defineres som en person med en beskæftigelsesgrad lig med 1. Beskæftigelsesgraden er lig det ugentlige timetal divideret med det aftalte ugentlige timetal for gruppen. Dette timetal er som regel 37. Beskæftigelsesgraden pr. record kan være lig med eller mindre end 1, men aldrig større end 1.

Er beskæftigelsesgraden mindre end 1, er der tale om *deltidsansættelse*. I så fald medtælles eventuelle *merarbejdstimer*, dvs. antal ugentlige timer op til det aftalte timetal for heltidsansættelse.

Overarbejdstimer, som er timer udover heltidsansættelse, medregnes ikke under beskæftigelse, men optælles som overtidsbetaling.

Der kan forekomme tilfælde, hvor en person udgør mere end 1 årsværk. Dette sker, hvis vedkommende har to ansættelsesforhold, eller hvis antallet af merarbejdstimer sammen med det "normale" deltidsjobs timeantal overstiger normtallet for en årsværk.

Omregningen til årsværk er afhængig af aflønningsformen, det vil sige af, hvorvidt der er tale om måneds- eller timelønnede.

Da en af de variable faktorer i omregningen til årsværk er den anvendte optællingsperiode, henholdsvis et år eller en måned, er selve beregningen, ikke principperne, forskellig i henholdsvis kvartals- og overenskomststatistikken.

2.3.1. Overenskomststatistikken.

I forbindelse med overenskomststatistikken, som omfatter et kalenderår, gennemføres omregningen til antal årsværk således;

2.3.1.1. Månedslønnede.

For månedslønnede, såvel fuldtids- som deltidsansatte, sker omregningen til ressourcer således:

$$\frac{\text{antal ansættelsesdage i perioden}}{\text{det samlede antal dage i optællingsperioden}} * \text{beskæftigelsesgraden}$$

Det vil sige: $(\text{antal ansættelsesdage}/365) * \text{beskæftigelsesgrad} = \text{antal årsværk}$.

En heltidsansat med 365 dage : $(365/365) * 1 = 1,000$ årsværk

En heltidsansat med 183 dage : $(183/365) * 1 = 0,501$ årsværk

En deltidsansat med 32 t og 120 ansættelsesdage : $(120/365) * (32/37) = 0,284$ årsværk.

For deltidsansatte foretages som tidligere nævnt også en optælling og omregning af merarbejdstimer. Omregningen foretages ved at dividere antallet af timer for hele året med 1669 (svarende til 1924 timer minus 5 ugers ferie á 37 timer minus timer for søgnehelligdage).

2.3.1.2. Timelønnede.

Timelønsansatte, uanset afregningsperiode, tildeles beskæftigelsesgraden 0. Der optælles antal beskæftigede timer, og dette tal divideres med det for den pågældende gruppe aftalte årlige timetal, som regel 1739 timer (nemlig 52 uger minus 5 ugers ferie á 37 timer). Denne årsnorm vil dog, som tidligere omtalt, være bestemt af den enkelte stillingsgruppes overenskomst eller aftale.

2.3.2. Kvartalsstatistikken.

2.3.2.1. Månedslønnede.

For månedslønnede, såvel fuldtids- som deltidsansatte, sker omregningen til ressourcer således:

antal beskæftigede dage i måneden	*	beskæftigelsesgrad		+	antal merarbejdstimer i måneden
-----		-----			-----
det samlede antal dage i måneden	*	1000			(antal arbejdsdage i måneden / 5) * 37

Divisoren "(antal arbejdsdage i måneden / 5) * 37", i brøken for omregning af merarbejdstimer til årsværk, beregner først antallet af uger i måneden "(antal arbejdsdage i måneden / 5)", idet 5 angiver antal arbejdsdage i ugen. Ved multiplikation af dette tal med 37 fås dernæst det samlede antal arbejdstimer for måneden

Omregningseksempler for februar måned 1997:

1. eksempel.

antal dage i måneden = 28
antal ansættelsesdage = 28
beskæftigelsesgrad = 1000
merarbejdstimer = 0
antal arbejdsdage = 20
divisor : (20/5) * 37 = 148
Beregning : ((28/28) * (1000/1000)) + (0/148)
<=> 1 * 1 + 0 = 1,000 årsværk

2. eksempel.

antal dage i måneden = 28
antal ansættelsesdage = 14
beskæftigelsesgrad = 1000
merarbejdstimer = 0
antal arbejdsdage = 20
divisor : (20/5) * 37 = 148
Beregning : ((14/28) * (1000/1000)) + (0/148)
<=> 0,5 * 1 + 0 = 0,500 årsværk

3. eksempel.

antal dage i måneden = 28
antal ansættelsesdage = 28
beskæftigelsesgrad = 500
merarbejdstimer = 74
antal arbejdsdage = 20
divisor : (20/5) * 37 = 148
Beregning : ((28/28)*(500/1000)) + (74/148)
<=> (1 * 0,5) + 0,5 = 1,000 årsværk

Omregningseksempler for februar måned 1998:

1. eksempel.

antal dage i måneden = 28
antal ansættelsesdage = 28

beskæftigelsesgrad = 1000
 merarbejdstimer = 0
 antal arbejdsdage = 21
 divisor : $(21/5) * 37 = 155,4$
 Beregning : $((28/28) * (1000/1000)) + (0/155,4)$
 $\Leftrightarrow 1 * 1 + 0 = 1,000$ årsværk

2. eksempel.

antal dage i måneden = 28
 antal ansættelsesdage = 14
 beskæftigelsesgrad = 1000
 merarbejdstimer = 0
 antal arbejdsdage = 21
 divisor : $(21/5) * 37 = 155,4$
 Beregning : $((14/28) * (1000/1000)) + (0/155,4)$
 $\Leftrightarrow 0,5 * 1 + 0 = 0,500$ årsværk

3. eksempel.

antal dage i måneden = 28
 antal ansættelsesdage = 28
 beskæftigelsesgrad = 500
 merarbejdstimer = 74
 antal arbejdsdage = 21
 divisor : $(21/5) * 37 = 155,4$
 Beregning : $((28/28) * (500/1000)) + (74/155,4)$
 $\Leftrightarrow (1 * 0,5) + 0,476 = 0,976$ årsværk.

2.3.2.2. Timelønsansatte.

For timelønsansatte, som tildeles en beskæftigelsesgrad lig med 0, foregår omregningen forskelligt afhængigt af afregningsperioden, dvs. hvorvidt der er tale om måneds- eller fjortendags aflønning.

månedsvis afregning

antal beskæftigede timer i måneden ----- (antal arbejdsdage i måneden / 5) * 37

Omregningseksempler for februar måned 1997:

1. eksempel

beskæftigede timer = 148
 antal arbejdsdage i måneden = 20
 divisor : $(20/5) * 37 = 148$
 Beregning : $148/148 = 1,000$ årsværk

2. eksempel

beskæftigede timer = 74
 antal arbejdsdage i måneden = 20
 divisor : $(20/5) * 37 = 148$
 Beregning : $74/148 = 0,500$ årsværk

Omregningseksempler for februar måned 1998:

1. eksempel

beskæftigede timer = 148
antal arbejdsdage i måneden = 21
divisor : $(21/5) * 37 = 155,4$
Beregning : $148/155,4 = 0,952$ årsværk

2. eksempel

beskæftigede timer = 74
antal arbejdsdage i måneden = 21
divisor : $(21/5) * 37 = 155,4$
Beregning : $74/155,4 = 0,476$ årsværk

14-dages afregning.

antal beskæftigede timer i 14 dage
(37 * 2)

Divisor svarer her til normtallet for 2 uger nemlig $2 * 37$ timer

Omregningseksempler for februar måned 1997:

1. eksempel

beskæftigede timer = 74
normtal = 74
Beregning : $74/74 = 1,000$ årsværk

2. eksempel

beskæftigede timer = 37
normtal = 74
Beregning : $37/74 = 0,500$ årsværk

Omregningseksempler for februar måned 1998:

1. eksempel

beskæftigede timer = 74
normtal = 74
Beregning : $74/74 = 1,000$ årsværk

2. eksempel

beskæftigede timer = 37
normtal = 74
Beregning : $37/74 = 0,500$ årsværk

Med kvantificeringen af datamaterialet er der etableret et ensartet og dermed sammenligneligt mål for hver personalekategoris ressourcemængde.

2.3.3. Statistikperiode.

Forskellen på statistikperiode, henholdsvis et år og en måned, kan have som konsekvens, at den samme person, på grund af ændringer i ansættelsesforholdet i løbet af året, registreres forskelligt i de to statistikker.

En person, som har været heltidsansat (som regel 37t/ugen) hele året, udgør 1 årsværk.

Hvis personen i løbet af året har været ansat

- fra 1. januar til 31. marts som terapeut på løntrin 26
- fra 1. april til 30. august som afdelingsleder på løntrin 29
- fra 1. september til 31. december som leder på løntrin 34

vil vedkommende i overenskomststatistikken blive registreret således:

- 1) terapeut : $3/12 * 1$ årsværk = 0,250 årsværk på trin 26,
- 2) afdelingsleder : $5/12 * 1$ årsværk = 0,417 årsværk på trin 29,
- 3) leder : $4/12 * 1$ årsværk = 0,333 årsværk på trin 34

og i de fire kvartalsstatistikker (midterste måned i kvartalet) således

- februar måned : som terapeut = $1/12$ årsværk på trin 26
- maj måned : som afdelingsleder = $1/12$ årsværk på trin 29
- august måned : som afdelingsleder = $1/12$ årsværk på trin 29
- november måned : som leder = $1/12$ årsværk på trin 34

Hvis årets fire kvartalsstatistikker "lægges sammen" til én statistik for hele året, fås en ressource- og lønfordeling som følger,

- 1) terapeut : $3 * 1/12$ årsværk = 0,250 årsværk på trin 26,
- 2) afdelingsleder : $6 * 1/12$ årsværk = 0,500 årsværk på trin 29,
- 3) leder : $3 * 1/12$ årsværk = 0,250 årsværk på trin 34

2.4. Lønbegreber.

Den ovennævnte omregning til ressourcer er udgangspunktet for en opgørelse af løn og lønsummer og dermed for den beregning af gennemsnitsløn m.v., som kræves i aftalen.

Løndatakontoret anvender i sine statistikker et lønbegreb som indeholder følgende elementer;

- løn; lig med (grund)løntrinnet.
- særydelser, betalinger som f.eks. knytter sig til et bestemt arbejde, en gene eller til arbejdstid
- tillæg, herunder funktions-, kvalifikations- og resultatløn, uanset om der er tale et "tillæg" eller et "trin".
- særlig feriegodtgørelse eller feriegodtgørelse,
- pensionsbidrag, både eget og arbejdsgivers. Vedrører kun overenskomstansatte
- gruppelevsforikring

Det ovennævnte lønbegreb gælder for kvartalsstatistikkenes vedkommende først fra og med 1. kvartal 1998, for tillæggene dog først fra og med 2. kvartal 1998. I dataudtræk før

dette tidspunkt opgøres lønnen på grundlag af AM-indkomst (A-indkomst plus arbejds-markedsbidrag) samt pensionsindbetaling.

Prissætningen af løndelene foregår generelt ved enten at anvende satser eller ved optælling af udbetalte beløb.

I forbindelse med sats(metoden) er der oprettet sats-/beløbsregistre, hvori f.eks. satsen pr. løntrin, inklusiv gruppeindplacering (stedtillægsområde), er opgivet. Trinsatsen er enten relateret til den (amts)kommunale løntrinskala eller til en overenskomstspecifik skala, f.eks. AC. Procentaflønnes løn, som beregnes ud fra procentsats og det løntrin, den skal relateres til, findes ligeledes ved opslag. På samme måde foretages opslag for særydelses- og pensionsberegninger.

Hvis der optælles beløb, er det vigtigt, at være opmærksom på periodeafgrænsningen, da optællinger for forskellige perioder i løbet af året alene på grund af udviklingen i procentreguleringen kan være forskellig.

I overenskomststatistikken opgøres lønnen, særydelse og pensionsbidragene ved anvendelse af satser. Antal enheder af de forskellige særydelse og tillæg optælles og prissætning sker ved opslag i særydelsesregistret.

Særydelse opdeles i henholdsvis lønafhængige eller lønuafhængige særydelse. De førstnævnte er især betaling for overarbejde, som i øvrigt sædvanligvis holdes uden for lønudviklingsstatistikker. Lønuafhængige særydelse opdeles på arbejdstidsbestemte (f.eks. aften-/natpleje.), arbejdsbestemte (f.eks. holdledertillæg) og andre særydelse (f.eks. fremmødehonorar).

Tillægssummen derimod opgøres p.t. ved at optælle udbetalte beløb i december måned og ved herefter at opregne dette beløb til at gælde hele året. Fra og med 1998 statistikken vil optællingen i denne årsstatistik ske ved optælling af tillæg udbetalt i løbet af hele året, men i grundbeløb. Den samlede sum i grundbeløb opregnes herefter med procentreguleringsprocenten ultimo året, hvilket, som omtalt foran, er det niveau alle lønde og dermed den samlede løn opgøres i for at gøre statistikken så aktuel som mulig.

I de tilfælde, hvor der ingen regulering foregår pr. 1. oktober, er det naturligvis satserne pr. 1. april, som er gældende.

Der kan i løbet af året være tale om tre satser, bestemt af ændringer i de generelle satser og dermed i procentreguleringen. En gældende for perioden 1. januar til 31. marts, én for perioden 1. april til 30. september og endelig én for perioden 1. oktober til 31. december. Overenskomststatistikken anvendes i øvrigt som udgangspunkt for etablering af et særligt beregningsgrundlag forud for overenskomstforhandlingerne, hvor satser og lønforhold opdateres til 1. oktober året efter.

I kvartalsstatistikken anvendes satsmetoden i forbindelse med løndelen, mens der i øvrigt anvendes beløbsoptælling i opgørelse af alle andre lønde.

I denne statistik adskilles særydelse i to grupper, henholdsvis overtidsbetaling og genetillæg.

Tillæggene optælles i beløb og er som nævnt fra og med 2. kvartal 1998 opdelt på de nævnte tillægstyper således, at der i registreringen og optællingen af løn er taget højde for den ny lønforms grundlæggende princip om, at løndannelsen består af grundløn plus funktions-, kvalifikations- og resultatløn.

I kvartalsstatistikken vil satserne udelukkende være bestemt af procentreguleringsatsen den pågældende måned. Her foregår opgørelsen af beløb for såvel særydelser som faste tillæg på baggrund af en optælling i udbetalte beløb.

Det anvendte lønbegreb medfører, at lønnen ikke er lig med summen af udbetalte lønkroner, dvs. beløbet på lønsedlen, da en række godtgørelser, efterreguleringer, fradrag (for eksempel afholdt ferie) samt ATP m.m. holdes udenfor.

Ændringer i disse beløb vil således heller ikke indgå i en opgørelse af lønudviklingen.

3. Statistisk beskrivelse.

3.1. Opgørelse af lønsummer og gennemsnitsløn.

På baggrund af optælling af ressourcer og løn på personalekategorier udregnes lønsummer og løndelev for de enkelte personalegrupper, for hver overenskomstgruppe og for hele det amts-/kommunale område. Gennemsnitsløn og -dele udregnes ved at dividere de samlede beløb med antallet af ressourcer.

Beregning eller opgørelse af lønsummer og gennemsnitsløn bygger naturligvis på en sammentælling af et stort antal personers forskellige løn. Forskellen beror på forhold som alder, anciennitet, uddannelse, kvalifikationer, arbejdsområde, funktioner, og andre forhold, herunder geografiske.

Nedenfor er der, på basis af overenskomststatistikken for 1996, opgjort henholdsvis den samlede og den gennemsnitlige løn for et udsnit af overenskomstgrupper.

Opgørelserne omfatter alle (amts)kommuner. Der er ikke særskilt opgjort "gruppeliv"; men beløbet er medtaget under "lønsam" og "total".

Opgørelser for alle overenskomstgrupper på det (amts)kommunale område, fordelt på forhandlingsområde plus andre typer, findes i tabelhæfterne "Overenskomststatistikken 1996.

Table 1.1. Samlede løndelev og -summer for diverse overenskomstgrupper, 1996.

Overenskomstgruppe	Års- Værk	Løn	Lønafh. Særyd.	Andre Særyd.	Tillæg	Særl.ferie Godtgør	Pension	Lønsam -- 1000 kr. --
Akademikere	9.537	2.438.388	24.136	10.169	330.241	42.044	382.934	3.227.939
Dagplejere	23.437	3.678.247	142.068	16.961	0	38.373	220.469	4.098.461
Kontor- og edb-personale, ARF, KL, FRB	43.174	9.128.113	43.511	25.249	81.050	139.169	653.219	10.073.319
Lærere m.fl., folkeskolen	56.288	13.922.211	87.837	103.636	120.823	235.404	455.717	14.930.655
Pæd. Personale, daginst./klub/skolefr.	41.253	8.419.280	4.405	105.373	98.719	129.417	796.622	9.554.842
Pædagog- og støttehjælper m.fl.	24.988	4.104.626	1.266	36.929	24.889	62.516	134.858	4.369.831
Pædagogisk personale, døgninst. m.v.	13.741	2.839.492	54.631	111.644	264.911	49.060	191.578	3.511.957
Rengøringsassistenter, ARF, KL	16.511	2.805.678	28.775	57.842	6.127	43.476	156.442	3.100.368
Social- og sundhedspersonale	86.766	14.530.076	510.365	728.425	39.380	237.124	1.123.562	17.177.441

Specialarb./fagl.gartnere/brolæggere mv	17.980	3.253.484	90.240	66.678	46.397	52.021	165.653	3.676.882
Syge- og sundhedsplejersker, KL	10.617	2.341.764	87.956	52.050	21.358	37.547	247.552	2.788.404
Sygeplejersker/skolesygepl. ARF,KBH , FRB	20.122	4.173.514	392.580	152.116	26.777	71.175	463.189	5.279.508
<i>Alle kommuner og amter i alt</i>	<i>511.146</i>	<i>101.800.209</i>	<i>2.282.063</i>	<i>2.219.532</i>	<i>2.661.842</i>	<i>1.947.778</i>	<i>7.242.270</i>	<i>118.198.011</i>

Table 1.2. Gennemsnitsløn for diverse overenskomstgrupper, 1996.

Overenskomstgruppe	Års-Værk	Løn	Lønafh. Særyd.	Andre Særyd.	Tillæg	Særl.ferie Godtgør	Pension	Total
Akademikere	9.537	255.671	2.531	1.066	34.627	4.408	40.152	338.458
Dagplejere	23.437	156.939	6.062	724	0	1.637	9.407	174.868
Kontor- og edb-personale, ARF, KL, FRB	43.174	211.426	1.008	585	1.877	3.223	15.130	233.319
Lærere m.fl., folkeskolen	56.288	247.340	1.561	1.841	2.147	4.182	8.096	265.256
Pæd. Personale, daginst./klub/skolefr.	41.253	204.088	107	2.554	2.393	3.137	19.311	231.614
Pædagog- og støttemedhjælper m.fl.	24.988	164.265	51	1.478	996	2.502	5.397	174.878
Pædagogisk personale, døgninst. m.v.	13.741	206.637	3.976	8.125	19.278	3.570	13.942	255.574
Rengøringsassistenter, ARF, KL	16.511	169.931	1.743	3.503	371	2.633	9.475	187.780
Social- og sundhedspersonale	86.766	167.463	5.882	8.395	454	2.733	12.949	197.975
Specialarb./fagl.gartnere/brolæggere mv	17.980	180.955	5.019	3.709	2.581	2.893	9.213	204.504
Syge- og sundhedsplejersker, KL	10.617	220.564	8.284	4.902	2.012	3.536	23.316	262.632
Sygeplejersker/skolesygepl. ARF,KBH , FRB	20.122	207.410	19.510	7.560	1.331	3.537	23.019	262.374
<i>Alle kommuner og amter i alt</i>	<i>511.146</i>	<i>199.161</i>	<i>4.465</i>	<i>4.342</i>	<i>5.208</i>	<i>3.811</i>	<i>14.169</i>	<i>231.241</i>

3.2. Lønudvikling.

En opgørelse af lønudviklingen, som aftalt i §4, forudsætter en sammenligning af de *gennemsnitlige* løndele opgjort på samme måde og for samme periode i år 1 og år 2. Der er forskellige metoder til at måle lønudviklingen. Hvilken der anvendes er bestemt af hvilke forhold, der ønskes belyst.

Hvis der foreligger opgørelse af løn m.v. for to perioder, udarbejdet efter ens begreber og principper, kan der foretages en sammenligning og dermed en beskrivelse af lønudviklingen.

3.2.1. Metoder til opgørelse af lønudviklingen.

Der kan anvendes flere forskellige metoder til opgørelse af lønudviklingen. Her beskrives tre. Man kan sige, at afgørende for hvilken metode, der anvendes er, hvad der ønskes oplyst.

3.2.1.1. Beregninger med løbende vægte

Ved denne metode medtages alle ændringer som kan påvirke lønudviklingen. Det gælder såvel satsændringer som ændringer i personalesammensætningen med hensyn til fordeling på trin og stedtillægsgrupper, ændringer i uddannelse, kvalifikationer samt andre forhold.

Eksempelvis viser en opgørelse, baseret på overenskomststatistikken for henholdsvis 1995 og 1996, følgende gennemsnitsløn i alt for stillingsgrupper under overenskomstgruppen: pædagogisk personale, daginstitutioner.

Tallene omfatter alle amter og kommuner. For overskuelighedens skyld er der kun medtaget tre af stillingsgrupperne under denne overenskomst.

Tabel 2.1. Gennemsnitsløn, total 1995

Stillingsgruppe	Årsværk	Lønsum	Gnst. Løn
		-- 1000 kr. --	-- kroner -
Assistentter	23.201	5.003.667	215.666
Souschefer/afdelingsledere	6.479	1.536.142	237.096
Ledere	6.355	1.635.263	257.319
<i>Hele overenskomstgruppen</i>	<i>36.035</i>	<i>8.175.072</i>	<i>226.865</i>

Tabel 2.1. Gennemsnitsløn, total 1996

Stillingsgruppe	Årsværk	Lønsum	Gnst. Løn
		-- 1000 kr. --	-- kroner -
Assistentter	24.166	5.387.612	222.943
Souschefer/afdelingsledere	6.999	1.688.751	241.285
Ledere	6.261	1.680.963	268.461
<i>Hele overenskomstgruppen</i>	<i>37.426</i>	<i>8.757.326</i>	<i>233.988</i>

Tabel 2.3. Udvikling i gennemsnitslønnen 1995 -1996

Stillingsgruppe	%-vis lønstigning
Assistentter	3,4%
Souschefer/afdelingsledere	1,8%
Ledere	4,3%
<i>Hele overenskomstgruppen</i>	<i>3,1%</i>

3.2.1.2. Beregninger med faste vægte.

Hvis man ønsker at se bort fra en eller flere af de faktorer, som kan have betydning for lønudviklingen, kan man anvende beregninger med faste vægte.

Under punkt 3.2.1.1. blev den gennemsnitlige lønudvikling for overenskomstgruppen opgjort til 3,1%. En del af denne udvikling skyldes eventuelt ændringer i sammensætningen af pædagoggruppen med hensyn til forholdet mellem antal årsværk i henholdsvis basis- og advancementsstillingsgrupperne.

Man kan vælge at bortse fra disse ændringer ved i beregningerne at fastholde antallet af årsværk begge på antallet i 1995, som det ses i nedenstående tabel.

Tabel 3. Udvikling i gennemsnitsløn, total, 1995 –1996, ved fastholdelse af antal årsværk.

Stillingsgruppe	Årsværk '95	Gnst. Løn 1995	Gnst. Løn 1996	Lønsum 1996	Gnst. Løn 1996	Lønstigning 1995 – 1996 - procent-
		-- kroner.--	-- kroner.--	-- 1000 kr. --		
Assistentter	23.201	215.666	222.943	5.172.501		3,4
Souschefer/afdelingsledere	6.479	237.096	241.285	1.563.286		1,8
Ledere	6.355	257.319	268.461	1.706.070		4,3
<i>Hele overenskomstgruppen</i>	<i>36.035</i>	<i>226.865</i>		<i>8.441.857</i>	<i>234.268</i>	<i>3,3</i>

Det ses, at lønudviklingen i dette tilfælde er størst ved måling med fast fordelingsforhold.

Ved sammenligning med en beregning med løbende vægte vil denne enkelte faktors betydning for lønudviklingen samtidigt blive belyst.

Der kan naturligvis, som nævnt, gennemføres lignende målinger ved fastholdelse af andre faktorer. F.eks. ved fastholdelse af fordelinger på trin, fastholdelse af pensionsprocenter eller aftalte satsstigninger i øvrigt.

3.2.1.3. Beregning baseret på personer ansat begge måleperioder.

I beregninger efter denne metode foretages en afgrænsning af populationen til kun at omfatte identiske personer, dvs. personer som har været ansat i begge perioder. Afgrænsningen kan yderligere indsnævres til personer som har været ansat i samme stilling begge perioder.

Ved denne metode vil man ofte undgå, at personale ansat i en periode mindre end et år (vikarer, praktikstuderende eller andre) får nogen betydning for opgørelsen af lønudviklingen.

Baseret på kvartalsstatistikens opgørelse af antal årsværk og lønnen for november måned 1996 og 1997, er der nedenfor vist tre forskellige opgørelse af lønudviklingen for en række personalegrupper i en enkelt kommune. Tallene i tabel 4.1. og 4.2. omfatter ansatte i november måned henholdsvis enten 1996 eller 1997, eller i både 1996 og 1997. Tallene i tabel 4.3. omfatter personer ansat i samme stilling såvel november 1996 som 1997.

Der er udelukkende tale om månedslønnet personale og opgørelserne er ekskl. jobpuljer.

Tabel 4.1. Udvikling i årsværk og gennemsnitsløn for november måned 1996 - 1997

Overenskomstgruppe	Antal	Gnst.	Løn	Antal	Gnst.	Løn	Stigning	Stigning
	1996	1996	1996	1997	1997	1997	Kr.	%
Dagplejere	91	14.950		94	15.429		479	3,20
Kontor- og edb-personale, ARF, KL, FRB	160	18.782		164	19.167		384	2,05
Lærere m.fl., folkeskolen	186	21.663		182	21.842		179	0,83
Pæd. Personale, daginst./klub/skolefr.	146	17.559		151	19.015		1.455	8,29
Pædagog- og støttemedhjælper m.fl.	39	13.300		41	14.865		1.565	11,77
Rengøringsassistenter, ARF, KL	65	14.684		66	15.684		999	6,81
Specialarb./fagl.gartnere/brolæggere mv	77	15.630		72	16.481		850	5,44
Syge- og sundhedsplejersker, KL	43	20.064		47	21.539		1.476	7,35

Tabel 4.2. Lønudvikling for personale ansat november måned i både 1996 og 1997

Overenskomstgruppe	Antal	1996		1997		Stigning	
		Gnst.	Løn	Gnst.	Løn	Kr.	%
Dagplejere	84	15.140		15.504		364	2,41
Kontor- og edb-personale, ARF, KL, FRB	147	18.990		19.410		420	2,21
Lærere m.fl., folkeskolen	175	21.782		21.832		50	0,23
Pæd. Personale, daginst./klub/skolefr.	138	17.717		19.101		1.384	7,81
Pædagog- og støttemedhjælper m.fl.	28	13.880		15.119		1.240	8,93
Rengøringsassistenter, ARF, KL	60	14.782		15.814		1.032	6,98
Specialarb./fagl.gartnere/brolæggere mv	68	15.638		16.272		635	4,06
Syge- og sundhedsplejersker, KL	37	20.692		21.861		1.169	5,65

Tabel 4.3. Lønudvikling : personale ansat i samme stilling november måned i både 1996 og 1997

Overenskomstgruppe	1996	1996	1997	Stigning	
	Antal	Gnst. Løn	Gnst. Løn	Kr.	%
Dagplejere	84	15.140	15.465	325	2,15
Kontor- og edb-personale,	137	19.071	19.309	237	1,24
Lærere m.fl., folkeskolen	174	21.872	21.874	2	0,01
Pæd. Personale, daginst./klub/skolefr.	130	17.810	19.294	1.484	8,33
Pædagog- og støttemedhjælper m.fl.	26	14.101	15.159	1.058	7,50
Rengøringsassistenter, ARF, KL	59	14.777	15.814	1.037	7,02
Specialarb./fagl.gartnere/brolæggere mv	67	15.756	16.235	478	3,04
Syge- og sundhedsplejersker, KL	24	20.251	21.546	1.295	6,39

3.2.2. Lønspredning.

Som det ses i eksemplerne oven for, baseres lønopgørelser på et bredt spektrum af lønninger og løngennemsnit. Denne lønspredning kan, som tidligere omtalt, have sin årsag i forskellige forhold såsom uddannelse, alder, anciennitet eller andre forhold.

Løndatakontoret har for en række personalegrupper beskrevet spredningen i lønnen ved blandt andet at foretage en kvartilsopgørelse, dvs. en beregning af

1. kvartilen, lig med værdien af 0,25 fraktilen, (ud af 100 lønninger svarer 1 . kvartilen til størrelsen af nummer 25)
2. medianen, lig med 0,50 fraktilen og
3. kvartilen, lig med 0,75 fraktilen

Kvartilsopgørelser er først og fremmest anvendelig i forbindelse med store personalegrupper. Det vil sige grupper, hvor det vil være uoverskueligt at opgøre alle de forskellige

lønstørrelser. I forbindelse med grupper, hvor personantallet er lille, f.eks. 10, vil det til gengæld ikke være befordrende at foretage den nedenstående beskrivelse.

Metoden er meget simpelt fremstillet i følgende eksempel med 20 forskellige lønsummer repræsenteret én gang hver. Der er i eksemplet og i den efterfølgende konkrete opgørelse desuden medtaget en angivelse af den laveste, den midterste og den højeste lønsum samt af "afstande" mellem de nævnte værdier og mellem de enkelte kvartiler. I den her beskrevne type af lønspredning anvendes individ- eller personbaserede lønsummer.

Lønspredning.				
	Antal indivi-der	Lønsum i kroner	Akk. Antal indivi-der	Fraktil (akk. kvens)
	1	250.000	1	0,05
	1	255.000	2	0,10
	1	260.000	3	0,15
	1	265.000	4	0,20
1. Kvartil	1	270.000	5	0,25
	1	275.000	6	0,30
	1	280.000	7	0,35
	1	285.000	8	0,40
	1	290.000	9	0,45
Median	1	295.000	10	0,50
	1	300.000	11	0,55
	1	305.000	12	0,60
	1	310.000	13	0,65
	1	315.000	14	0,70
3. Kvartil	1	320.000	15	0,75
	1	325.000	16	0,80
	1	330.000	17	0,85
	1	335.000	18	0,90
	1	340.000	19	0,95
	1	345.000	20	1,00

Spredningsopgørelse.

	Lønsum	Afstand
1. kvartil	270.000	25.000
Median	295.000	<u>25.000</u>
3. Kvartil	320.000	50.000
Laveste værdi	250.000	47.500
Middelværdi	297.500	<u>47.500</u>
Højeste værdi	345.000	95.000

En konkret opgørelse, baseret på kvartalsstatistikken for november 1996 og 1997, viser følgende lønspredning for en ledergruppe under ”pædagogisk personale, døgninstitutioner”.

Optællingen omfatter et bestemt amt og er opgjort dels på køn dels for hele gruppen.

November måned 1996

	Mænd	Afstand	Kvinder	Afstand	Alle	Afstand
Individer	50		40		90	
1. Kvartil	18.788		20.057		19.048	
		996		507		1.274
Median	19.784		20.564		20.322	
		1.432		650		894
3. Kvartil	21.216		21.214		21.216	
		2.428		1.157		2.168

November måned 1997

	Mænd	Afstand	Kvinder	Afstand	Alle	Afstand
Individer	49		44		93	
1. Kvartil	19.276		20.504		19.741	
		1.249		964		1.241
Median	20.525		21.468		20.982	
		1.532		384		1.006
3. Kvartil	22.057		21.852		21.988	
		2.781		1.348		2.247

Ændringer

	Mænd	Afstand	Kvinder	Afstand	Alle	Afstand
1. Kvartil	488		447		693	
		253		457		-33
Median	741		904		660	
		100		-266		112
3. Kvartil	841		638		772	
		353		191		79

3.3. Medier.

Man kan sige, at den eneste begrænsning med hensyn til kørsler baseret på det opbyggede datamateriale ligger i, hvorledes lønanvisningssystemet er opbygget, brugernes anvendelse af systemet samt af, hvorvidt der er foretaget en korrekt indsamling, (herunder validering og testning) og registrering af de indsamlede data som vedrørende beskæftigelse, ansættelse, løntrin, særydelser, pensionsforhold og faste tillæg med videre.

FLD's færdigbearbejdede statistik foreligger på edb, og der udgives tabelhæfter som bl.a. opgør lønsummer og gennemsnitslønninger for hver overenskomst og stillingsgruppe for hvert forhandlingsområde og samlet for hele landet.

Herudover produceres for en række (amts)kommuner en overenskomststatistik med tal udelukkende for den enkelte (amts)kommune.

FLD's data kan leveres på næsten hvilket som helst medie, såsom diskette med data for egen brug, database eller PC-baserede datasæt, som kan bearbejdes med egne programmer eller regneark, f.eks. Excel, Lotus m.v.

3.4. FLD's lønstatistikmodul.

I forbindelse med ny løndannelse og kravet om en lokal lønstatistik samt den generelle interesse for udarbejdelse af lokale statistikker har Løndatakontoret udarbejdet et *lønstatistikmodul* til PC, som gør det muligt for det(n) enkelte amt eller kommune blandt andre statistikker at producere det i § 4 krævede lønstatistiske materiale.

Lønstatistikmodulet indeholder herudover muligheden for en lang række andre rapporttyper, hvilket i en vis grad kompenserer for, at amts/kommunen ikke har mulighed for selv at udforme andre statistikker end modulets.

Modulet er opbygget dels med en database bestående af et udtræk af (amts)kommunens løndata dels med en række programmer, som gør det muligt at udarbejde statistikker på grundlag af dataene.

Databasen består af personorienterede løndata samt diverse registre, herunder stillingskoder og kontonumre. Der kan løbende foretages import til databasen således at den indeholder de nyeste data ligesom basen kan udvides til at indeholde data fra flere perioder. Basen vil indeholde alle de data kommunen eller amtet har oplyst i forbindelse med de kvartalsvise indberetninger.

For hver enkelt person vil der være oplyst de under pkt. 1.4 nævnte informationer, og der vil være foretaget de nødvendige konverteringer og optællinger af ressourcer og lønsummer.

Programfaciliteterne gør det muligt at udarbejde forskellige typer af tabeller med opgørelse af blandt andet;

- årsværk
- lønsummer
- gennemsnitsløn i alt og pr. løndel
- lønudvikling
- personaleomsætning
- fordeling på alder og køn

Inden for hver af de disse rapporttyper kan der foretages yderligere afgrænsning af population og oplysninger.

Der kan bl.a. produceres statistikker, som belyser lønudviklingen for hver enkelt personalegruppe (som kan afgrænses) eller lønudviklingen for al personale inden for de forskellige funktions-/formålkonti. Hertil kommer at rapporten kan omfatte alle personer eller der kan afgrænses til personer ansat begge år eller ansat begge år og i samme stilling.

Afhængig af de indberettede datas kvalitet, kan der udfærdiges personale- og lønsumsopgørelser på forskellige niveauer kommune-/amts-, administrativ enhed, institutions- eller forvaltnings- og eller formålsniveau.

F.eks. antal årsværk pr. kommune inden for social - og sundhedssektoren, pædagogisk personale fordelt på institutionskoder osv., eller personale ansat med ny løndannelse.

Ligeledes kan der foretages opdeling i ansættelsesformer, dvs. tjenestemand-, reglements- og overenskomstansatte. Inden for gruppen af overenskomstansatte kan der yderligere opdeles på pensionsprocenter.

I henhold til aftalens paragraf 4, skal (amts)kommunen kunne opgøre antallet af tjenstemands-/reglementsansatte. En sådan opgørelse kunne se ud som følgende tabel, opgjort for året 1996 for en enkelt kommune over overenskomstgruppen: kontor/edb-personale,

Personalegruppe	Antal i alt	heraf tjenestemandansatte
Adm. Souschefer m.fl.	15	13
Assistenter	30	5
Fuldmægtige	22	20
Overassistenter	30	5

3.4.1. Rapporteksempler.

I det efterfølgende bilag ses nogle eksempler på de rapporter, som kan fremstilles i lønstatistikmodulet, herunder den lokale lønstatistik.

Eksemplerne er alle baseret på data, som vedrører kontor- og edb-personale i én bestemt kommune, og som omfatter november måned 1996 og 1997.

Der er tale om en foreløbig udgave af statistikmodulet, hvorfor den i forordet omtalte §4-statistik optræder som §8-tabel, se i øvrigt herom i forordet.

Tabel 1: Lønudvikling, fordelt på undergrupper

Tabel 2: Lønudvikling, fordelt på formålkonti

Tabel 3: Alders- og kønsfordeling

Tabel 4: Personaleomsætning

Tabel 5: Lønsumsopgørelse, totale lønsummer

Tabel 6: Lønsumsopgørelse, gennemsnitlige lønsummer

Tabel 7: Lønspredning

Tabel 8: § 4-tabel

Rapport: Lønudvikling

År 1: November 1996 År 2: November 1997

Kun Personale ansat begge år i samme stilling

044 Kontor- og edb-personale, arf,kl,frb

Ans. Status 00 Overenskomasansat

0

Excl. Jobtilbudsordninger

	---- Nov 96 ----		---- Nov 97 ----		-- Stigning --	
	Antal	Gns.løn	Antal	Gns.løn	Kr	%
Kontor- og edb-personale, arf,kl,frb						
Administrative souschefer m.fl.	11,0	23.172	11,0	24.788	1.616	6,98
Assistenter	20,7	17.112	20,7	16.962	-150	-0,88
Ekspeditionssekretærer	2,0	23.118	2,0	24.870	1.752	7,58
Fuldmægtige	19,8	21.404	19,8	21.620	215	1,01
Kontorassistenter	1,7	14.347	1,5	15.268	921	6,42
Kontorelever/assistentelever	2,0	9.184	2,0	9.935	751	8,18
Overassistenter	78,7	19.102	79,1	19.523	420	2,20
Øvrigt kontor- og edb-personale	0,4	43.560	0,4	41.192	-2.368	-5,44
Hovedtotal	136,2	19.380	136,4	19.814	435	2,24

Rapport: Lønudvikling
 År 1: November 1996 År 2: November 1997
 Kun Personale ansat begge år i samme stilling
 044 Kontor- og edb-personale, arf,kl,frb
 Ans. Status 00 Overenskomasansat
 Excl. Jobtilbudsordninger

0

	---- Nov 96 ----		---- Nov 97 ----		-- Stigning --	
	Antal	Gns.løn	Antal	Gns.løn	Kr	%
Forsyningsvirksomhed						
Forsyningsvirksomheder						
102 El-forsyning	6,4	20.123	6,5	20.146	23	0,11
Redningsberedskab						
109 Redningsberedskab	2,8	19.265	2,0	18.898	-368	-1,91
Forsyningsvirksomhed ialt	9,2	19.862	8,5	19.851	-11	-0,06
Vejvæsen						
Fælles funktioner						
209 øvrige fælles funktioner	1,0	21.204	1,0	16.936	-4.268	-20,13
Undervisning og kultur						
Folkeskolen						
301 Folkeskoler	3,5	18.462	3,5	19.150	688	3,73
304 Skolepsykolog	1,0	19.110	1,0	19.373	263	1,38
Folkeskolen ialt	4,5	18.605	4,5	19.199	595	3,20
Folkebiblioteker						
350 Folkebiblioteker	8,6	19.108	8,4	18.420	-689	-3,60
Kulturel virksomhed						
363 Musikarrangementer	0,8	18.569	1,0	21.916	3.347	18,02
Folkeoplysning og fritidsaktiviteter mv						
376 Ungdomsskolevirksomhed	0,5	15.622	0,5	18.889	3.267	20,91
Undervisning og kultur ialt	14,4	18.790	14,4	18.918	129	0,68
Sygehusvæsen						
Fødselshjælp og svangerskabshygiejne						
431 Profylaktiske svangreundersøgelser	0,3	46.293	0,3	46.293	-	-
Social og sundhedsvæsen						
Døgninst. f/børn og unge samt døgnpleje						
521 Forebyggende foranstaltninger	-	*	1,0	21.061	*	*
Boliger og inst. f. ældre samt integr.						
534 Integrerede institutioner	3,2	18.307	2,7	19.161	853	4,66
Sundhedsudgifter m.v.						
580 Hjemmesygepleje	-	*	0,5	19.187	*	*
582 Skolelægeordning	0,5	18.928	-	*	*	*
Sundhedsudgifter m.v. ialt	0,5	18.928	0,5	19.187	259	1,37
Arbejdsmarkedsforanstaltninger						
598 Beskæftigelsesordninger	7,5	19.631	6,9	19.163	-468	-2,38
Social og sundhedsvæsen ialt	11,2	19.225	11,2	19.334	109	0,57
Administration						
Administrativ organisation						
651 Sekretariat og forvaltninger	89,9	19.332	101,0	19.936	604	3,12
Hovedtotal	136,2	19.380	136,4	19.814	435	2,24

Rapport: Køn/alders-fordeling
November 1997
044 Kontor- og edb-personale, arf,kl,frb
Excl. Jobtilbudsordninger

	Kvinder	Mænd	Ialt
-19	1	2	3
21-25	3	2	5
26-30	10	1	11
31-35	24	7	31
36-40	23	2	25
41-45	30	3	33
46-50	23	8	31
51-55	16	4	20
56-60	11	3	14
61-65	3	2	5
66-67	1	-	1
Hovedtotal	145	34	179

Rapport: Personaleomsætning
 År 1: November 1996 År 2: November 1997
 044 Kontor- og edb-personale, arf,kl,frb
 Excl. Jobtilbudsordninger

	Antal			Afgang			Tilgang			Netto-			
	År 1	Extern	År 2	Intern(1)	Ialt	%	Extern	Intern(1)	Ialt	År 2	ændring		
	År 1	Antal	%	Antal	%	Antal	Antal	%	Antal	%	Antal	%	
Kontor- og edb-personale, arf,kl,frb	15	3	20	1	7	4	3	20	3	20	14	-1	-7
Administrative souschefer m.fl.	28	4	14	1	4	5	3	11	8	29	31	3	11
Assistent	4	2	50	2	50	4	-	-	-	-	-	-4	-100
Edb-personale, arbejdsledende funktion	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekspeditionssekretærer	24	2	8	2	8	4	1	4	2	8	3	1	50
Fuldmægtige	4	1	25	-	-	1	1	25	-	-	4	-1	-4
Kontorassistenter	6	4	67	-	-	4	1	17	2	33	4	-2	-33
Kontorelever/assistentelever	93	2	2	5	5	7	4	4	6	6	92	-1	-1
Overassistenter	3	1	33	-	-	1	-	-	-	-	2	-1	-33
Øvrigt kontor- og edb-personale													
Hovedtotal	179	19	11	11	6	30	13	7	24	13	173	-6	-3

1) Intern til-/afgang er defineret ved Skift til anden stilling

Rapport: Lønsumsopgørelse

November 1997

044 Kontor- og edb-personale, arf,kl,frb

Ans. Status 00 Overenskomasansat

0

Excl. Jobtilbudsordninger

	Antal fuldtids besk.	Fast løn	Over arbejde	Gene tillæg	Faste tillæg	Ferie godtg.	Pension ATP mv.	Ialt
		----- 1000 Kr -----						
Kontor- og edb-personale, arf,kl,frb								
Administrative souschefer m.fl.	15,0	371	-	0	-	6	-	376
Assistenter	24,8	400	-	1	-	6	-	407
Edb-personale, arbejdsledende funktion	4,0	88	-	0	-	1	-	90
Ekspeditionssekretærer	2,0	46	-	0	-	1	-	47
Fuldmægtige	23,8	483	-	3	-	7	-	494
Kontorassistenter	1,7	25	-	0	-	0	-	26
Kontorelever/assistentelever	6,0	66	-	1	-	1	-	68
Overassistenter	85,5	1.602	-	6	-	24	-	1.632
Øvrigt kontor- og edb-personale	0,4	5	-	0	-	0	-	5
Hovedtotal	163,2	3.085	-	13	-	46	-	3.145

Rapport: Lønsumsopgørelse

November 1997

044 Kontor- og edb-personale, arf,kl,frb

Ans. Status 00 Overenskomasansat

0

Excl. Jobtilbudsordninger

	Antal fuldtids besk.	Fast løn	Over arbejde	Gene tillæg	Faste tillæg	Ferie godtg.	Pension ATP mv.	Ialt
Kontor- og edb-personale, arf,kl,frb								
Administrative souschefer m.fl.	15,0	24.709	-	12	-	371	-	25.092
Assisterter	24,8	16.146	-	54	-	243	-	16.443
Edb-personale, arbejdsledende funktion	4,0	22.100	-	70	-	333	-	22.503
Ekspeditionssekretærer	2,0	23.026	-	70	-	346	-	23.442
Fuldmægtige	23,8	20.332	-	139	-	307	-	20.778
Kontorassistenter	1,7	14.597	-	207	-	222	-	15.026
Kontorelever/assistentelever	6,0	10.972	-	216	-	168	-	11.356
Overassistenter	85,5	18.729	-	68	-	282	-	19.078
Øvrigt kontor- og edb-personale	0,4	11.845	-	146	-	180	-	12.171
Hovedtotal	163,2	18.909	-	78	-	285	-	19.272

Rapport: Lønspredning

November 1997

044 Kontor- og edb-personale, arf,kl,frb

Ans. Status 00 Overenskomasansat

0

Excl. Jobtilbudsordninger

	Antal Fuldtid.	Antal Pers.	Gns. Løn	Mini- mum	1. Kvartil	Median	3. Kvartil	Maxi- mum
Kontor- og edb-personale, arf,kl,frb								
Administrative souschefer m.fl.	15,0	15	25.092	23.371	23.891	24.973	25.536	26.894
Assistenten	24,8	28	16.443	15.536	15.679	16.270	16.570	17.885
Edb-personale, arbejdsledende funktion	4,0	4	22.503	21.945		21.945		23.442
Ekspeditionssekretærer	2,0	2	23.442	23.442				23.442
Fuldmægtige	23,8	24	20.778	19.622	20.178	21.237	21.237	21.945
Kontorassistenter	1,7	4	15.026	14.536		15.498		15.536
Kontorelever/assistentelever	6,0	6	11.356	11.073		11.074		11.963
Overassistenter	85,5	93	19.078	17.814	18.727	19.318	19.490	19.887
Øvrigt kontor- og edb-personale	0,4	3	12.171	12.105		12.105		12.421
Hovedtotal	163,2	179	19.272	11.073	17.885	19.318	19.622	26.894

S8-tabel, minimum 10 ansatte
November 1997

044 Kontor- og edb-personale, arf,kl,frb

Ans. Status 00 Overenskomasansat

0

Excl. Jobtilbudsordninger

	----- Gennemsnit Nov 97 -----					--- %-Stigning ifht. Nov 96 ---			
	Antal Nov 97	Samlet Løn	Grund løn	Til læg	Pen- sion	antal Nov 96	A-ind komst	Pen- sion	Ialt
Kontor- og edb-personale, arf,kl,frb									
Administrative souschefer m.fl.	15,0	25.092	24.709	-	-	14,0	5,2		5,0
Assistent	24,8	16.443	16.146	-	-	27,8	-2,6		-3,1
Fuldmægtige	23,8	20.778	20.332	-	-	22,8	0,5		0,7
Overassistenter	85,5	19.078	18.729	-	-	84,2	2,5		2,5

Kolonnen "Samlet løn" indeholder udover de resterende søjler også Genetillæg og særlig feriegodtgørelse